

تاکه کتیبخانه‌ی کوردی له‌ده‌روه‌ی کوردستان به 13000 ناونیشانه‌وه داده‌خریت

09/04/2013

به‌ریوه‌به‌ری کتیبخانه‌که: داوا له‌حکومه‌تی کوردستان ده‌که‌ن نهم پرۆژه کوردستانییه بیاریزیت

نوچه‌نیت . سفیل ,رزگار ره‌زا چوچانی-سوید

نهوراد هروری

لهستوكهولمی پایتختی ولاتی سوید، لهسالی 1997 کتیبخانهیهکی کوردی بهشیوهیهکی سهردهمیانهو بههمان سیستمی کتیبخانهکانی ولاتی سوید، لهلایهن وهزیری روشنبیری نهو ولاتوه دهکرتتوهه، وهك بهریوهبری کتیبخانهکس، بو (سقیل) گوتی “نیستا نهو کتیبخانهیه بوتهه” کتیبخانهیهکی نهتهوهی و نیشتمانی کورد”. نهو کتیبخانهیه، تاکه کتیبخانهی کوردیه لهدهرموهی کوردستان، بهلام نیستا مهترسی داخستنی لهسهره. نهوزاد هروری، بهریوهبری کتیبخانهی کوردی لهستوكهولم، بو “سقیل” لهبارهی نهو کتیبخانهیهوه دهلیت “کتیبخانه نزیك به 13000 ناویشیانی کتیب لهخو دهگریت، کتیبهکان تنها بریتی نین لهو کتیبانهی که بهزمانی کوردی نوسراون، بهلکو ههولدراره ههموو نهو کتیبانه کوبکرتتوهه، که بهزمانهکانی بیانی لهسهر کورد و کوردستان نوسراون، هس بویه بهدهر لهزمانی کوردی، به 23 زمانی بیانی کتیب لهو کتیبخانهیهدا ههیه، لهگهل ژمارهیهکی زور لهدیكومیننت و بهلگهنامهی گرنگ لهسهر کوردستان”.

هروری لهقسهکانیدا بو (سقیل) دهگرتتوهه بو سهرهتاکانی دامهزراندنی کتیبخانهی کوردی لهستوكهولم و دهلیت “دروستکردنی نهو کتیبخانهیه لهسهرهتا، بیرۆکهی نهدییم داغدهفیرهن، نوسهریکی کوردی باکوری کوردستان بوو، کاتیک نهو کتیبخانه دامهزرا، کورد پیویستییهکی زوری بهوهها کتیبخانهیهك بوو، چونکه نوسینی کوردی قهدهغهکراوبوو، کس نهیدهوتوانی لهمالی خوشی کتیبی کوردی کوبکاتوهه، بهتاییهتی لهسی بهشی کوردستان، باشوری کوردستان دۆخی باشتر بوو، نهوکات که لهناو نهو بهشانهی کوردستان زمان و نوسینی کوردی قهدهغه بوو، نهو نوسهرهی کورد، بیری لهوه کردوهه که کتیبخانهیهکی کوردی لهدهرموهی کوردستان دامهزرتت، بهتاییهت لهسوید که ولاتیکه مافی هسهرکس دهپاریزیت، نازادی دهربرین باشه، بویه لهسالی 1997 کتیبخانه بهئامادهیی وهزیری روشنبیری نهوکاتی سوید کرایهوه”.

هروری واکتیبخانهکهی دهناسنییت که “نوینهرایهتی ههموو کورد دهکات و لهههموو جیهاندا نمونهیهکی لهو شیوهیه نییه، که کتیبخانهی کوردی بیت و لهدهرموهی ولات نهو ههموو کتیب و دیكومیننت لهسهر کوردو کوردستان کوبکاتوهه بهسیستمی پیشکهرتوی نهو ولاتانه کار بکات، کارهکانی بجیته چوارچیوهی کاری کتیبخانهکانی ولاتیکی وهکو سوید، نهو کتیبخانهیه بهشیوهیهکی پرؤفیشنال وهکو ههموو کتیبخانهکانی دیکهی سوید کارهکانی بهریوه دمچیت و کار دهکات، ههم نهرفی کتیب و دیكومیننت و نوسین و موسیقی کوردی دهکات، ههمیش نهرفی ئامادهکردهکردنی نهوبهر ههمانهیه، بهشیوهیهك که هسهرکس پیویستی بهدهستخستنی نهو مادانه ههبوو لهسهر کورد و نهتهوهی کورد، نهوه لهرفی نهو کتیبخانهیهوه، دهستیان پنی دهکات و سودی لیومدهگرن، نهوهی لهناو ستوكهولم بژی دهتوانن راستهوخو سهردانی کتیبخانه بکس، نهوانهشی که لهم شاره نهبن، لهرفی کتیبخانهکانی سوید لهشارهکانی خویانهوه دهتوانن داوای قهرزکردنی ههموو نهو کتیب و مادانه بکس که لهم کتیبخانهیهدا ههیه، نهوه جگه لهوهی چهند چالاکی دیکهیشی ههیه، که کتیبخانه پنیان ههلهدهستی، وهك ناساندنی کتیب یان ریکخستنی شهی یان نیوارمهکوری نهدهبی و سیمینار سازکردن و کردنهوهی پیشانگای شیوهکاری و چالاکی مندالان و کردنهوهی کورسی زمانی کوردی و چهند چالاکییهکی دیکه”.

لهگهل نهوهی کتیبخانهی کوردی “تاکه کتیبخانهی کوردیه لهدهرموهی کوردستان و لهجهیان بهمشیهوه پرؤفیشناله و دهولهمنده لهبونی لهکتیب و زانیاری بهسود لهسهر کورد و کوردستان” بهلام وهك بهریوهبری کتیبخانهکه بو سقیل باسی دهکات، “خهتر لهسهر بهردهوامی نهو کتیبخانه ههیهوه کسیش وهك پیویست هاوکاریاناکات”.

تا نیستا هسهرههتای دامهزراندنی نهو کتیبخانهیهوه “وهزارهتی روشنبیری سوید و شارهوانی ستوكهولم هاوکاری مادی کتیبخانهکهی کردوهه، ههندیک جاریش ههندی لهسهرمایهدارانی کوردیش هاوکاریان کردوهو بو تنها جاریکیش حکومهتی ههریمی کوردستان هندی هاوکاری کردوین”.

بهلام وهك بهریوهبری کتیبخانهکه دهلیت “بههوی نهوهی هاوکاری نهو جوره پرؤژانه لهولاتی سوید کهمیوتتوهه، کتیبخانهی کوردیش رهنهگه نهوانی بو داهاتوو هاوکاری پیویست بو بهردهوامی خوی لهحکومهتی سوید بهدهستبهنننت”، نهوزاد هروری زیاتریش گوتی “نهگهر هاوکاری نهو جوره پرؤژانه کهمیوبیتتوهه لهلایهن حکومهتی سویدهوه، نهوه بهتاییهتی بو نهو کتیبخانه رهنهگه هاوکاری نهمینن، چونکه نیستا نهروپی و سویدیش وابیر دهکانهوه که کورد نیتر پیویستی بهوه نییه ولاتیکی دیکه هاوکاری وهها پرؤژیهکی بو بکات، پنیان وایه کتیبخانه دهتواننیت، هاوکاری لهحکومهتی ههریمی کوردستان وهربگری، چونکه نیستا حالی نابوری کوردستان باشه” بویه “نهگهر نهو دۆخهی نیستا بهردهوام بیت و هاوکاری سوید هسروا بهرمو کهمیوننهوه بروات، بیگومان دۆخی کتیبخانه بهرمو خرابی دهروات، چونکه کتیبخانهی

كوردی بینایهکی تاییهتی خوی نییهو کرئ ده‌دات، ئەگەر هاوکاری نه‌کرئین ناچارین کتییخانه‌که دابخهین و پیمان ناچیت به‌رئوه. هروری هۆشداریش ده‌دات “ئەگەر ئەم کتییخانهیه به‌هوتئ و نه‌مینئ، زۆر سه‌خته ده‌زگایهکی دیکه بتوانئ به‌مشئوهیه ئەم هه‌موو به‌ر هه‌مه کۆیکاته‌وه، به‌مشئوهیه به‌شئوهیه‌که پروفیشنال به‌سیسته‌میکه پیشکوتووئ کتییخانه پیشکەش به‌خه‌لکیان بکات و ئەم خزمه‌ته‌ گه‌وره به‌کورد بکات.”

نه‌وزاد هروری ئەوه‌ش ده‌خاته‌روو که کتییخانه‌ی کوردی له‌ستۆکه‌هۆلم، لای سویدییه‌کان چینگای ریزه هه‌رئوه‌ش “له‌ناو که‌ته‌لۆگی نه‌شتیمانی سویددا ناوی هه‌یه‌و له‌پری کتییخانه‌کانی ئەم و لات‌ه‌دایه”، نمونه‌ی زیاترش باس ده‌کات له‌گر‌نگیدانی سویدییه‌کان به‌م کتییخانه کوردیه‌وه ده‌لئیت “سالی ۱۹۹۷ ئەم کتییخانه‌یه به‌ده‌ستی وه‌زیری رۆشنیری سوید کرا‌وه‌ته‌وه، له‌کاتی گواسته‌وه‌شی بۆ چینگایه‌کی باشتر دیسان له‌لایه‌ن وه‌زیرانی سویدییه‌وه کرا‌وه‌ته‌وه، ئەوان پێیان وابوو ئەم کتییخانه‌یه کتییخانه‌یه‌کی گر‌نگی نه‌ته‌وه‌یی و نه‌شتیمانییه، به‌ده‌زگایه‌کی گر‌نگی کلتوری ده‌بینن، بۆیه ئەگەرچی له‌م سالانه‌ی دوایدا چه‌ندین ده‌زگای کلتوری دیکه نه‌ماون و له‌ناو چوون به‌هۆی نه‌مانی هاوکاری ده‌ولت بۆیان، به‌لام تا ئیستاش کتییخانه‌ی کوردی ماوه‌و هاوکاریشی ده‌که‌ن، که‌وايه ئەوه‌ پێشانی ده‌دات ئەم کتییخانه‌یان بۆ گر‌نگ بووه، ئەم کتییخانه‌یان به‌پۆیست بینه‌وه، به‌لام ئیتر دۆخی کوردستان گۆراوه‌و رهنگه‌ له‌باری هاوکارییه‌وه گۆرانکاری به‌سه‌ر ئەو روانینه‌ی ئەوانیش بئیت بۆ هاوکاریکردنی و هه‌ست به‌وه‌ش ده‌که‌م، جگه‌ له‌وه‌ پارت و که‌سایه‌تیه‌کانی سوید، نوسه‌ر و سیاس‌ی و رۆشنبیره‌کانیان هه‌موو ئەم کتییخانه‌یه ده‌ناسن و ده‌زانن چه‌ند نرخ و به‌های هه‌یه، له‌میدیاکانی سویددا چه‌ندین بابته‌ی گر‌نگیان له‌سه‌ر نوسیه‌وه، ماسته‌رنامه‌یان له‌سه‌ر کتییخانه‌ی کوردی وه‌رگرتوه، چونکه ئەم کتییخانه‌یه وه‌کو ریک‌خرا‌ویکی مه‌ده‌نی نییه‌ که چه‌ند که‌س له‌ماله‌وه دانپێشتن و وتبێتیان به‌م ناوه‌وه کار ده‌که‌ین، به‌لکو کاره‌کانی کتییخانه‌ی کوردی له‌به‌رچاوه‌و ئاشکرایه، به‌لام وه‌ک وتمان ئیستا نوینه‌رایه‌تی حکومه‌تی سوید له‌کوردستان هه‌یه، ئاگیان له‌وه‌یه دۆخی کورد گۆرانی گه‌وره‌ی به‌سه‌ر دا هاتوووه کوردستان دۆخی باشه، بۆیه هه‌ست ده‌که‌م ئەوه‌ کاریگه‌ری هه‌بێت به‌سه‌ریانه‌وه، که ئیتر لاپان پۆیست نه‌بێت له‌سه‌ر نه‌رکی خۆیان کتییخانه‌یه‌کی ئاوا گر‌نگ بۆ کورد ببه‌ن به‌رئوه.”

هروری ئاشکرای ده‌کات، چه‌ند سالیکه دا‌وای هاوکاری له‌حکومه‌تی هه‌رئیمی کوردستان ده‌که‌ن، چونکه وه‌ک ئەو ده‌لئیت “حکومه‌ت مولکی هه‌موو کوردیکه‌و مولکی هه‌یچ حزبه‌کی سیاس‌ی نییه، بۆیه دا‌وای هاوکاری له‌حکومه‌تی کوردستان ده‌که‌ین، چه‌ند سالیکه دا‌وامان هه‌بووه، که هاوکاریمان بکه‌ن، کاتیک نوینه‌رایه‌تی حکومه‌تی هه‌رئیم له‌سوید هه‌بوو، هاوکاری مه‌عه‌نویان ده‌کردین، به‌لام تا‌کو ئیستا به‌شئوه‌یه‌کی نه‌وتتو هاوکاری مادی نه‌کرا‌وین له‌لایه‌ن حکومه‌تی هه‌رئیمه‌وه‌و چاوه‌ڕوانی ئەوه‌ین، هه‌ست به‌وه‌ بکه‌ن که گر‌نگی ئەم کتییخانه‌یه چیه‌ه.” له‌پێناو مانه‌وه‌ی کتییخانه‌که‌ش به‌بێ لایه‌نی ئاماده‌نین “جگه‌ له‌حکومه‌تی هه‌رئیم” دا‌وای هاوکاری له‌هه‌یچ حزبه‌یک بکه‌ن.